

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

м. Харків, 25 жовтня 2024 р.

**Харків
2024**

УДК 316.05

Л 93

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 8 від 25.10.2024 р.)

Головні редактори:

Панченко С. В., доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, в. о. ректора Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В. П., доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашинік В. О., д-р філос. наук, професор

Вельш Вольфганг, габілітований доктор філософії, професор

Каграманян А. О., канд. техн. наук, доцент

Коростельов Є. М., канд. техн. наук, доцент

Лях В. В., д-р філос. наук, професор

Новіков Б. В., д-р філос. наук, професор

Панченко В. В., канд. техн. наук, доцент

Соломніков І. В., канд. екон. наук, доцент

Толстов І. В., канд. філос. наук, доцент

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XII Міжнар. наук.- практ. конф. 25 жовтня 2024 р. / відп. за випуск І. В. Толстов. — Харків: УкрДУЗТ, 2024. — 217 с.

УДК 316.05

society]. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-83> (accessed 14 October 2024) (in Ukrainian).

2. Kobzar Yu. (2024). Ne viina: eksperty nazvali golovni prichyny demografichnoi katastrofy v Ukraini [Not the war: Experts named the main causes of the demographic catastrophe in Ukraine]. *UNIAN*. URL: <https://www.unian.ua/society/ne-viyna-eksperti-nazvali-golovni-prichini-demografichnoji-katastrofi-v-ukrajini-12560052.html> (accessed 14 October 2024) (in Ukrainian).

3. Orsach O. (2017). Eksperty: V Ukraini tryvaie protses demohrafichnoi katastrofy [Experts: Ukraine is undergoing a demographic catastrophe]. *Radio Svoboda [Radio Liberty]*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28859966.html> (accessed 14 October 2024) (in Ukrainian).

4. Potapenko V., Kaplan Yu., Dvihun A. et al. (2022). Sotsialno-demohrafichna sytuatsiia v Ukraini: shliakhy podolannia naslidkiv viiny [Socio-demographic situation in Ukraine: ways to overcome the consequences of the war]. *Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen [National Institute of Strategic Studies]*. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/sotsialno-demohrafichna-sytuatsiya-v-ukrayini-shlyakhy-podolannya> (accessed 14 October 2024) (in Ukrainian).

5. Stratehiia demohrafichnoho rozvytku Ukrainy na period do 2040 roku [Demographic Development Strategy of Ukraine until 2040] (2024). *Oficijnyj veb-sajt Ministerstva socialnoi polityky Ukrainy [Official Website of the Ministry of Social Policy of Ukraine]*. URL: <https://www.msp.gov.ua/projects/870/> (accessed 14 October 2024) (in Ukrainian).

*ХАНАС А. Ю., здобувач вищої освіти,
Лозівська філія Харківського автомобільно-дорожнього фахового коледжу,
м. Лозова, Україна*

ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОГО СПІЛКУВАННЯ: ЯК ІТ-РЕВОЛЮЦІЯ ЗМІНЮЄ ЛЮДИНУ

Філософія сучасного спілкування тісно переплетена зі змінами, які приносять інформаційні технології (ІТ) у наше життя. Людям доводиться спілкуватися в будь-якій сфері їхнього життя. Необхідно домовлятися, давати собі раду, обмінюватися інформацією з іншими тощо. Без спілкування неможливо нормально прожити жодного дня, але воно значно трансформувалося під впливом цифрових технологій. ІТ-революція впливає на спосіб спілкування, сприйняття і обмін інформацією, навіть саму нашу ідентичність.

Перш за все технології змінили наш спосіб спілкування. Соціальні мережі, месенджери, відеоконференції стають не лише засобами зв'язку, але й майданчиками для вираження думок, ідей і створення спільнот. Вони розширюють наші можливості спілкування, але водночас спричиняють проблеми, пов'язані з приватністю, довірою та перевагами віртуальної взаємодії порівняно зі спілкуванням у «реальному житті». Як ніколи постають проблеми відкритості, толерантності та комунікативності. Розвиток технологій і вплив соціальних мереж докорінно змінили культурний процес поступу людства: будь-які гаджети є культурним винаходом, вони конструюють власний світ на підставі відповідного культурного підґрунтя, а це у свою чергу продукує нові культурні макрокосми. Змінюються цінності, життєва мета, свідомість людей. Винайдення та розбудова всесвітньої мережі, піднесення цифрових технологій і їх розбудова прирівнюють до появи так званої «Інтернет – галактики». Вона кардинально змінила взаємодію людей, культуру та філософію буття і власного простору.

По-друге, змінюється спосіб сприйняття інформації. Інформаційний потік ніколи раніше не був таким швидким і доступним. Проте ця надмірність інформації може призвести до перенасиченості і втоми від неї. Суспільство стикається з викликами фільтрації та аналізу великих обсягів даних, щоб зрозуміти, що є дійсно важливим. Середовище Інтернету є сукупністю різних аспектів спілкування і культури людства, що іноді ускладнює процес відокремлення релевантного від чогось другорядного. Раніше людина занурювалася в мистецтво під час читання, перегляду картин або кіно, але це занурення було обмеженим, людина не була повноцінною дієвою особою. За допомогою ІТ ми маємо можливість безпосередньо взаємодіяти з об'єктами культури, іншими особами та ділитися власною думкою. Ми здатні до обробки інформації «тепер і зараз» без необхідності очікування виходу певної книги або наявності білета на конференцію до відомого вченого з іншого міста або країни.

По-третє, техніка має вплив на нашу ідентичність. З одного боку, цифрові технології можуть допомогти нам знайти спільність з іншими людьми в процесі спілкування з ними. З іншого боку, вони можуть стати джерелом розбіжностей, стереотипів і конфліктів. Тож перед нами постає питання про те, як зберегти свою індивідуальність у світі, де вплив технологій стає все більш суттєвим. Сучасне суспільство, за визначенням багатьох дослідників, таких як Ян ван Дейк, М. Кастельс, В. Бех, С. Дацюк, О. Зернецька тощо, усе більше перетворюється на мережеве, оскільки комунікація відбувається за допомогою великої кількості соціальних мереж, до яких постійно додаються нові. Значне зростання впливу Інтернету і безпосередньо соціальних мереж є характерною ознакою ХХІ ст. Комп'ютерні технології започаткували таке явище, як техносоціальність. Нинішній розвиток історичного процесу полягає у відокремленні місця

знаходження та соціальності, адже народжується нова форма спільноти, що об'єднує людей в онлайн-режимі навколо спільних цінностей та інтересів.

Отже, філософія сучасного спілкування в контексті ІТ-революції висвітлює різні виклики та можливості, які виникають у сучасному світі. Вона закликає нас до уважнішого розуміння впливу технологій на наші взаємини, переконання та спосіб життя.

Список використаних джерел

1. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: підручник. Київ: Либідь, 2004. 576 с.

2. Любимий Я. В. Самоорганізація мережевого суспільства як соціальнокомунікативного феномену. *Мультиверсум. Філософський альманах*. 2016. Вип. 5-6. С. 18–31.

ХАРЛАМОВА О. М., *старш. викл.,*
ІХНЕНКО С. О., *здобувач вищої освіти,*
Український державний університет залізничного транспорту,
м. Харків, Україна

ЗБІЛЬШЕННЯ МОВНИХ ПРАВ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ

Одним із найбільш перспективних напрямів у сфері мовних прав є розвиток штучного інтелекту та обробки природної мови. Завдяки вдосконаленим системам машинного перекладу, таким як Google Translate та DeepL, було досягнуто значного прогресу в міжмовному спілкуванні. Хоча ці інструменти не досконалі, вони є важливими кроками вперед. Алгоритми машинного навчання дають змогу цим системам краще розуміти складність мов і забезпечувати більш точні переклади [1].

Однак багато мов, особливо з відносно невеликою кількістю користувачів і складними граматичними структурами, залишаються недопредставленими в цих технологіях. Для низькоресурсних мов часто бракує необхідних даних для навчання моделей ШІ, що означає менші переваги для носіїв таких мов від розвитку мовних технологій. У цьому контексті важливо продовжувати розробляти датасети, що враховують мовне різноманіття, а також розвивати системи штучного інтелекту. На сьогодні великі мовні моделі, такі як GPT, починають демонструвати потенціал для створення більш інклюзивного мовного середовища, хоча робота щодо забезпечення повного мовного охоплення триває [2].

Наукове видання

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО,
КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

25 жовтня 2024 р.

Відповідальність за редагування та достовірність інформації несуть автори робіт.

Відповідальний за випуск Толстов І. В.

Підписано до друку 25.10.2024 р.
Умовн. друк. арк. 13,5. Тираж . Замовлення № .

Художнє оформлення Л.І. Мачулін

Свідоцтво про держреєстрацію: сер. ХК №125 від 24.11.2004

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейсбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.